

DECIZIE

12 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către lichidatorul Societății comerciale „Samiralagro” societate cu răspundere limitată, Alexandru Verdeș,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Agenția „Moldsilva” împotriva Societății comerciale „Samiralagro” societate cu răspundere limitată cu privire la rezilierea contractului de arendă și încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 07 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea comercială „Samiralagro” societate cu răspundere limitată, a fost casată parțial hotărârea din 21 decembrie 2017 a Judecătoria Strășeni, sediul Central și a fost emisă în această parte o nouă hotărâre,

constată:

La data de 03 iulie 2017 Agenția „Moldsilva” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Samiralagro” SRL cu privire la rezilierea contractului de arendă și încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 06 octombrie 2008, între Agenția „Moldsilva” și SRL „Samiralargo” a fost încheiat contractul de arendă nr.235 a terenurilor din fondul forestier în scop de recreere.

A menționat că, conform contractului enunțat, a transmis în arendă terenul forestier cu suprafața de 2,0 ha, situat în cadrul întreprinderii silvo-cinegetice Strășeni, ocolul silvic Scoreni, în scop de recreere, iar SRL „Samiralargo”, în temeiul pct. 3 din contract, și-a asumat obligația să achite anual plata pentru arendă în sumă de 8050 de lei, urmând să transfere plata pentru arendă nu mai târziu de 01 martie pentru anul viitor.

A susținut că, a îndeplinit integral condițiile contractuale, iar SRL „Samiralargo” nu și-a onorat obligațiile asumate, acumulând o datorie în sumă

32200 de lei, compusă din suma de 8050 de lei, datorie pentru anul 2014, suma de 8050 de lei, datorie pentru anul 2015, suma de 8050 de lei, datorie pentru anul 2016 și suma de 8050 de lei, datorie pentru anul 2017.

A afirmat că, la data de 09 februarie 2017 a expediat în adresa pârâtului somația nr. AM-11/01-392, solicitând achitarea benevolă a datoriei, însă nu a primit nici un răspuns.

A relevat că, pentru întârzierea executării obligației, pârâtul urmează să achite dobânda de întârziere în sumă totală de 12091 de lei.

A invocat că, SC „Samiralargo” SRL nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute în contractul de arendă și, anume, pct. 5 lit. c) prevede că, în termenul stabilit de către arendator, dar nu mai târziu de 2 ani după semnarea actului de primire-predare a terenului fondului forestier arendat, să prezinte proiectul de gospodărire în scopuri de recreere elaborat de către instituțiile abilitate în acest domeniu; lit. d) – să respecte condițiile contractului de arendă a terenului fondului forestier, precum și cerințele indicate și coordonate cu arendatorul; lit. l) – să achite la timp plata pentru arendă și lit. o) – să prezinte anual darea de seamă cu privire la folosirea terenului arendat arendatorului.

A considerat că, nu mai pot exista careva relații de colaborare, deci contractul de arendă nr. 235 din 06 octombrie 2008 urmează a fi reziliat. Or, conform pct. 52 din Regulamentul cu privire la arenda fondului forestier în scopuri de gospodărire cinegetică și/sau de recreere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 187 din 20 februarie 2008, în legătură cu neexecutarea de către cealaltă parte a obligațiilor contractuale, arendatorul este în drept să solicite rezilierea contractului de arendă.

A solicitat rezilierea contractului de arendă a fondului forestier în scop de recreere nr. 235 din 06 octombrie 2008 și încasarea de la pârât a datoriei pentru anii 2014-2017 în sumă de 32200 de lei și a sumei de 12091 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2017 a Judecătoriei Strășeni, sediul central acțiunea depusă de către Agenția „Moldsilva” a fost admisă. A fost reziliat contractul de arendă nr. 235 din 06 octombrie 2008 încheiat între Agenția „Moldsilva” și SC „Samiralagro” SRL. Au fost încasate din contul SC „Samiralagro” SRL în beneficiul Agenției „Moldsilva” suma de 32200 de lei, cu titlu de datorie și suma de 12091 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere. A fost încasată din contul SC „Samiralagro” SRL în beneficiul statului suma de 1331,73 de lei, cu titlu de taxă de stat.

Prin încheierea din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost repusă în termen cererea de apel depusă de către SC „Samiralagro” SRL.

Prin decizia din 07 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către SC „Samiralagro” SRL, a fost casată hotărârea primei instanțe în partea admiterii pretenției înaintate de către Agenția „Moldsilva” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 16100 de lei și în partea încasării taxei de stat de la SC „Samiralagro” SRL în beneficiul statului și a fost emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă pretenția înaintată de către Agenția „Moldsilva” împotriva SC „Samiralagro” SRL cu privire la încasarea datoriei în sumă de 16100 de lei ca neîntemeiată. A fost încasată din contul SC „Samiralagro”

SRL în beneficiul statului suma de 483 de lei, cu titlu de taxă de stat. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La data de 06 martie 2019 lichidatorul SC „Samiralagro” SRL, Alexandru Verdeș a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, atât decizia instanței de apel, cât și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece au fost emise cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept și procedural.

A menționat că, Agenția „Moldsilva” cunoștea de existența dosarului de insolabilitate, însă lichidatorul nu a fost citat la examinarea cauzei în primă instanță, fapt pentru care a fost în imposibilitate de a se prezenta, fiind încălcate drepturile procedurale ale SC „Samiralagro” SRL.

A susținut că, instanțele judecătorești au examinat cauza cu încălcarea competenței jurisdicționale.

A afirmat că, conform art. 5 alin (2) din Legea insolabilității, instanța de insolabilitate dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolabilitate, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolabilitate va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 05 iunie 2019 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 06 octombrie 2008, între Agenția „Moldsilva”, în calitate de arendator și SC „Samiralagro” SRL, în calitate de arendaș, a fost încheiat contractul nr. 235 de arendă a terenurilor din fondul forestier în scop de recreere, prin care arendatorul transmite în arendă, iar arendașul primește contra plata de arendă terenurile fondului forestier cu suprafața de 2,0 ha, parcela 45, 48 din ocolul silvic Scoreni al Întreprinderii de stat silvico-forestiere „Strășeni” pentru realizarea folosințelor silvice după cum urmează: în scop de recreere și agrement.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Agenția „Moldsilva” a solicitat rezilierea contractului de arendă a fondului forestier în scop de recreere nr.235 din 06 octombrie 2008 și încasarea de la SC „Samiralagro” SRL a datoriei pentru anii 2014-2017 în sumă de 32200 de lei și a sumei de 12091 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, reziliind contractul de arendă nr. 235 din 06 octombrie 2008 încheiat între Agenția „Moldsilva” și SC „Samiralagro” SRL și încasând din contul SC „Samiralagro” SRL în beneficiul Agenției „Moldsilva” suma de 32200 de lei, cu titlu de datorie și suma de 12091 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere și în beneficiul statului suma de 1331,73 de lei, cu titlu de taxă de stat.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către SC „Samiralagro” SRL, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanțe în partea admiterii pretenției înaintate de către Agenția „Moldsilva” cu privire la încasarea datoriei în sumă de 16100 de lei și în partea încasării taxei de stat de la SC „Samiralagro” SRL în beneficiul statului și pronunțând în această parte o nouă hotărâre, prin care a respins pretenția înaintată de către Agenția „Moldsilva” împotriva SC „Samiralagro” SRL cu privire la încasarea datoriei în sumă de 16100 de lei ca neîntemeiată, încasând din contul SC „Samiralagro” SRL în beneficiul statului suma de 483 de lei, cu titlu de taxă de stat, în rest menținând hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

La caz, instanța de recurs constată, însă, că, contrar prevederilor legale menționate, decizia instanței de apel este una nemotivată, iar concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții, trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

În speță, se reține că, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, a menționat că, prima instanță neîntemeiat a ajuns la concluzia privind încasarea datoriei în sumă de 32200 de lei, fără a ține cont de faptul că, prin hotărârea din 17 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău o parte din

datoria acumulată în legătură cu neachitarea plății pentru arendă conform aceluiași contract de arendă încheiat între aceleași părți și, anume, suma de 16100 de lei a fost inclusă în tabelul definitiv al creanțelor față de debitorul SC „Samiralagor” SRL la cererea creditorului Agenția „Moldsilva”, motiv din care a respins pretenția cu privire la încasarea datoriei în sumă de 16100 de lei, iar în rest a menținut hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, soluția dată de instanța de apel este pripită.

Din materialele dosarului și, anume, din cererea de chemare în judecată rezultă că, Agenția „Moldsilva” a invocat că, SC „Samiralagro” SRL nu și-a onorat obligațiunile asumate, motiv din care a acumulat față de Agenția „Moldsilva” o datorie în sumă de 32200 de lei, formată din 8050 de lei – datorie pentru anul 2014, 8050 de lei – datorie pentru anul 2015, 8050 de lei – datorie pentru anul 2016 și 8050 de lei – datorie pentru anul 2017.

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, la data de 03 februarie 2017 Agenția „Molsilva” a depus cerere de validare a creanței, în care a indicat că, la data de 27 ianuarie 2017 datoria SC „Samiralagro” SRL față de Agenția „Moldsilva” constituia 16100 de lei.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel, menținând hotărârea primei instanțe în partea încasării de la SC „Samiralagro” SRL în beneficiul Agenției „Moldilva” a datoriei în sumă de 16100 de lei, nu a dat apreciere cuvenită circumstanțelor enunțate și nu a stabilit pentru care perioadă s-a dispus încasarea acestei datorii.

Ca urmare, în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse judecării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În contextul dat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

În speță, prezintă relevanță și faptul că, folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că, soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, decizia instanței de apel pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către lichidatorul Societății comerciale „Samiralagro” societate cu răspundere limitată, Alexandru Verdeș.

Se casează integral decizia din 07 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Agenția „Moldsilva” împotriva Societății comerciale „Samiralagro” societate cu răspundere limitată cu privire la rezilierea contractului de arendă și încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic